

прокурора і відкривають шлях для зловживань);

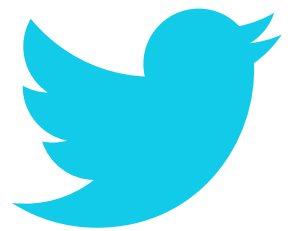
2) *уточнення підстав проведення невідкладного обшуку (без ухвали слідчого судді)* (зміни до ч. 3 ст. 233 КПК України з одного боку звузили перелік злочинів, де може бути проведено невідкладний обшук, а також поняття «врятування майна» до «збереження доказів», з іншого — позбавили можливості проведення невідкладних обшуків у корупційних і пов'язаних з корупцією кримінальних справах, що підважує ефективність їх розслідування);

3) *можливість зміни місця проведення розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних із безвісно зниклими особами за місцем проживання (перебування) потерпілого* (зміни до ст. 615 КПК України, якими реалізовано первинний задум проекту Закону № 12414 від 16.01.2025);

4) *кадрових змін до Закону України «Про прокуратуру»* (законом уможлиблюється добір до прокуратури людей без досвіду роботи поза конкурсом, а також звільнення прокурорів, які перебувають «поза штатом» (звільнені внаслідок ліквідації, реорганізації підрозділів) всупереч висновкам, висловленим КСУ у **Рішенні №11-р(II)/2024**, тобто попри гарантії незалежності шляхом «кадрових чисток»).

4. 23 липня Президент України заявив, що він «запропонує Верховній Раді України законопроект, який буде відповіддю, який забезпечить силу системі правопорядку», а 24 липня, що «текст законопроекту, який гарантує реальне зміцнення системи правопорядку в Україні, незалежність антикорупційних органів, а також надійний захист системи правопорядку від будь-якого російського впливу чи втручання» був погоджений. Проект Закону зареєстровано за номером **№ 13533**. Далі **надається аналіз цього проекту Закону**.

Читайте також: **Зеленський знищив незалежність НАБУ. Як тепер виглядатиме боротьба з корупцією "чесних" прокурорів, СБУ і поліцейських (СТАТИСТИКА)**

Аналіз законопроекту

5. Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про прокуратуру» **стосується двох складників Закону № 4555-IX (крім кадрових питань прокуратури й норм щодо зниклих безвісти)**, зазначених вище. А також **впроваджує механізм перевірок** на поліграфі працівників НАБУ та САП, які мають доступ до державної таємниці (підрозділами внутрішнього контролю НАБУ та САП за методологією СБУ) та перевірки протягом 6 місяців детективів НАБУ та прокурорів САП, які мають доступ до державної таємниці, **що здійснюватиме Служба безпеки України**. Загалом це стосується усіх органів правопорядку та прокуратури.

6. *Щодо процесуальної частини*. Проект Закону **скасовує всі процесуальні обмеження для САП**, внесені Законом № 4555-IX (зміни до ст. 3, 36, 37, 39, 40, 40-1, 41, 216, 218, 284, 294, 470, 480, 481 та зміни до Розділу XI «Перехідні положення»).

До того ж ці процесуальні обмеження накладались не лише на САП, а й усіх прокурорів. Проте зберігається механізм «витребування» матеріалів з метою перевірки самим Генеральним прокурором або третіми особами (прокурорами) – крім проваджень НАБУ. Тобто цими змінами продовжує підважуватись процесуальна незалежність усіх прокурорів (крім САП). Натомість уся логіка впровадження стандартів ЄС полягала у зворотному — розширення процесуальної незалежності прокурора, а не повернення до старих наглядових проваджень прокуратури (в контексті функції «нагляду за додержання законності»).

Так само він скасовує обмеження керівника САП щодо керування прокурорами САП, внесені до профільного Закону (зміни до ст. 8-1 Закону України «Про прокуратуру»).

7. *Щодо підстав проведення невідкладних обшуків*. Підстави для проведення невідкладних обшуків (без ухвали слідчого судді) повертаються у первинну редакцію (зміни до ст. 233 КПК України).

Загалом ч. 3 ст. 233 КПК уже містить належний механізм проведення обшуку без ухвали слідчого судді. А саме:

1) *проведення невідкладного обшуку;*

2) *звернення до слідчого судді за судовим контролем;* 3) *легалізація слідчим суддею*

результатів обшуку — розв'язання питання щодо наявності підстав, що надалі впливає на допустимість/недопустимість здобутих доказів.

З огляду на це проблема радше не в нормативному регулюванні, а слабкому судовому контролю. ЄСПЛ у нещодавньому рішенні «**Корнієць та інші проти України**» (10 липня 2025 року) слушно зазначає, що тут ключовим є питання дискреції й судовий контроль мав би нейтралізувати будь-які зловживання. Тобто невідкладні обшуки можуть існувати як інструмент, проте мають відповідати принципу верховенства права.

8. **Щодо змін до ст. 615 КПК України.** Проект Закону зберігає зміни до ст. 615 України, які передбачають можливість зміни місця проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень під час дії воєнного стану за клопотанням потерпілого, який є близьким родичем чи членом сім'ї особи, яка зникла безвісти за особливих обставин. За таким клопотанням місце змінюється на місце проживання (перебування) потерпілого, який є близьким родичем чи членом сім'ї особи, зниклої безвісти за таких обставин.

Ці зміни є первинним задумом проекту Закону № 12414 від 16.01.2025 і загалом можна оцінити позитивно, адже вони розв'язують практичну проблему в діяльності органів правопорядку, насамперед Національної поліції України. Варто зауважити, що «опозиційний» проект Закону № 13531 від 24.07.2025 (н.д. Совсун І. та інші) також залишає цю норму чинною.

Читайте також: **"Кідалово з гарантією": Рада після руйнації антикорупційного законодавства пішла на "перерву" на 4 тижні**

9. **Щодо кадрових питань в прокуратурі.** **Можливість добору в прокуратуру прокурорів поза процедурою конкурсу, а також звільнення внаслідок виведення «поза штат» у зв'язку з реорганізацією, ліквідацією органу прокуратури зберігається.** У законопроекті відсутнє скасування змін до ст. 41, 51, 60 та Розділу XIII «Перехідні положення» Закону України «Про прокуратуру». Ці зміни не відповідають стандартам ЄС щодо меритократичного добору в органи прокуратури за результатом конкурсу та євроінтеграційним зобов'язанням України загалом. Положення щодо звільнення осіб «поза штатом» за своїм змістом є фактичним невиконанням Рішення КСУ №11-р(II)/2024 від 18.12.2024, тобто неконституційними.

Впроваджений механізм, відповідно до якого прокурору пропонується посада, а у разі повторної відмови — він звільняється, може бути легко нівельований. Наприклад, шляхом пропонування посад у прокуратурах нижчого рівня або у прокуратурах, де є великий кадровий дефіцит, у зв'язку з наближеністю до зони бойових дій (наприклад, окружні прокуратури в районах Сумської області, близьких до кордону з російською федерацією).

10. **Щодо перевірок з боку СБУ.** Прикінцевими й перехідними положеннями проекту Закону впроваджується такий механізм «очищення антикорупційних органів від впливу російських спецслужб»:

10.1 Підрозділ внутрішнього контролю НАБУ та інших органів правопорядку, ОГП, САП, за методологією, узгодженою із СБУ, **не рідше одного разу на два роки проводить поліграфологічні дослідження працівників органів правопорядку та прокурорів ОГП та САП**, які мають допуск до державної таємниці, на предмет вчинення дій на користь держави-агресора.

10.2 **Протягом 6 місяців** з дня набрання чинності цим Законом **СБУ проводить перевірку працівників Національного антикорупційного бюро України та інших органів правопорядку, прокурорів ОГП та САП**, які мають допуск до державної таємниці, на предмет вчинення дій на користь держави-агресора.

Отже, основний задум «компромисних» змін від Президента України є «очищення» НАБУ від впливу російських спецслужб. Інформаційна кампанія, якою було завдано шкоди репутацію НАБУ у зв'язку з обшуками й затриманням 21 липня, створила уявлення, ніби це є поширеною проблемою у НАБУ. Проте належних доказів чи достатньо публічної комунікації з боку СБУ не було здійснено.

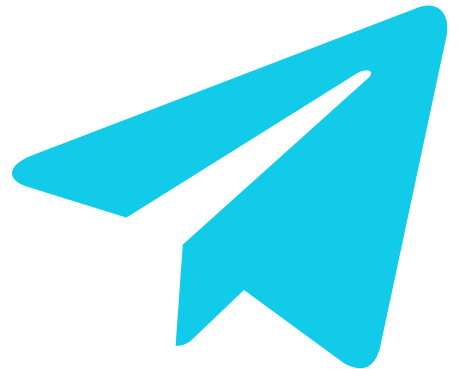
Такі перевірки можуть бути тиском на НАБУ та САП, а також підставою для отримання СБУ доступу до матеріалів НСРД у провадженні НАБУ та САП. Крім того, можна говорити про «узалежнення» НАБУ від СБУ шляхом впровадження механізму постійних перевірок на поліграфі. **Це підриває інституційну незалежність НАБУ та САП, яка вибудовувалась протягом 10 років в ході реалізації державної антикорупційної політики.**

Читайте також: **Чому нам не можна втратити НАБУ та САП**

11. **Щодо розшуку активів.** Прикінцевими й перехідними положеннями проекту Закону передбачено розробку низки законодавчих ініціатив.

11.1 Так, доручається Офісу Генерального прокурора та Міністерству юстиції посилити роботу **щодо розшуку та видачі іноземними державами (екстрадиції) осіб**, які ухиляються від досудового розслідування, судового розгляду чи відбування покарання. **У разі необхідності, протягом трьох місяців** з дня набрання чинності цим Законом спільно з КМУ **розробити та подати до ВРУ проект змін до законодавства у цій частині.**

11.2 Також Офісу Генерального прокурора, Міністерству юстиції, Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, НАБУ, БЕБ, ДБР, СБУ, Нацполіції, Державній службі фінансового моніторингу України **посилити роботу щодо виявлення, розшуку на повернення з іноземних держав активів, здобутих злочинним шляхом. У разі необхідності, протягом трьох місяців** з дня набрання чинності цим Законом спільно з КМУ **розробити та подати до Верховної Ради України проект змін до законодавства у цій частині.**

11.3 КМУ та НАБУ протягом 1 місяця з дня набрання чинності цим Законом внести зміни до нормативно-правових актів щодо заборони, **на час дії воєнного стану, виїзду працівників Національного антикорупційного бюро України за кордон, окрім випадків службових відряджень.**

Тобто працівникам і працівницям НАБУ під час воєнного стану повністю забороняється виїжджати за кордон (крім службових відряджень), наприклад, у відпустку. Крім того, процедура погодження службових відряджень може містити низку бюрократичних обмежень, які стануть підставою для зловживань.

Читайте також: **Єврокомісія вітає заяву Зеленського про НАБУ, але хоче переконатися, що її зауваження враховані - бо на слово вірять лише джентльменам**

Загальний висновок ЛЗІ

Проект Закону, запропонований Президентом України, є компромісом у питанні збереження процесуальної незалежності САП, а також усіх прокурорів (за винятком окремих негативних інструментів). Ним скасовуються всі обмеження процесуальної незалежності САП, внесені Законом № 4555-ІХ. Проте він посягає на інституційну незалежність (самостійність) НАБУ та САП шляхом впровадження постійних перевірок на поліграфі з боку СБУ або за методологією СБУ. Загалом ці перевірки стосуються всіх органів правопорядку та прокуратури.

Підстави для проведення невідкладних обшуків (без ухвали слідчого судді) повертаються в первинну редакцію норми КПК України.

При цьому негативні положення щодо кадрових питань в прокуратурі не скасовуються. Так, до прокуратури можна буде і надалі добирати людей поза конкурсом (всупереч стандартам ЄС), а також звільняти їх у разі ліквідації, реорганізації органу прокуратури (всупереч Рішенню КСУ №-р11(ІІ)/2024).

Джерело: **ЛЗІ**

Фото на заставці: **Yana Slesarchuk**

На цю тему:

- **Зеленський попіарився на фоні силовиків, сказав багато пустих слів, жодного - по суті**
- **Знищення антикорупційного блоку - це спроба демонтажу Держави українців їхніми ворогами (хронологія)**
- **"Банкові козляри, батькам загиблих нема чого втратити, ви думали про це?" - мама загиблих братів Ратушних**
- **Обшуки приватних помешкань відтепер можна робити без рішень суду - в порушення Конституції України**
- **Це і є с правжне обличчя Зеленського: діюча влада зробила "коаліцію порятунку нації" разом з російським ОПЗЖ та злодійкою Тимошенко**
- **Валерій Пекар: Влада обрала позицію: не слухати суспільство, йти на конфронтацію. Все це вже було, чим закінчиться, відомо**
- **"Відбувається щось зловісне": Зеленський посилює свій контроль, кидаючи тінь на майбутній курс країни, - The Economist**
- **Зеленський таки підписав антиукраїнський закон, який нищить незалежність НАБУ і САП**
- **Вороги народу України: 8 діючих нардепів, які голосували за "диктаторські закони" 16 січня підтримали ліквідацію незалежності НАБУ та САП**
- **ГАР МОУ закликає президента Зеленського ветоувати законопроект №12414 як такий, що підриває основи обороноздатності країни**
- **"Кидок" західних партнерів: Зеленський поспішає підписати законопроект №12414 до отримання листа від фон дер Ляєн — ЗМІ**
- **16 січня по-новому: нардепи повернули антикорупційну систему в часи Януковича**
- **Оприлюднили прізвища нардепів, які підтримали знищення НАБУ і САП**
- **Догодливи Стефанчук вже підписав законопроект, який ліквідує незалежність НАБУ та САП**

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

ВІДЕО

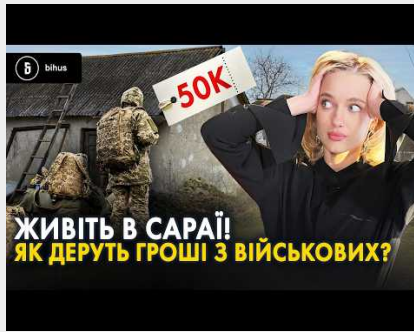
Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com